

Verslag

van	Paul Geurts
onderwerp	Bewonersavond verkenning herinrichting Worm
datum	7 juni 2022
plaats	Rimburgerhoeve
zaaknr.	2021-Z36604
documentnr.	WLDOC-1583171312-659

Inleiding

Op 7 juni 2022 heeft in de Rimburgerhoeve te Rimburch de eerste bewonersbijeenkomst plaatsgevonden ten behoeve van twee projecten van Waterschap Limburg: 'Verkenning herinrichting Worm' en 'Wateroverlast Rimburgerweg'. Dit verslag heeft enkel betrekking op het project 'Verkenning herinrichting Worm'. Het verslag van de het verloop van de bewonersavond met betrekking op het project 'Wateroverlast Rimburgerweg' wordt apart opgesteld.

Dit verslag geeft een korte beschrijving van het verloop van de avond waarbij de opgehaalde informatie is samengevat. Informatie over het project is verder terug te lezen op het platform Met elkaar, op <https://metelkaar.waterschaplimburg.nl/projecten/herinrichting+worm+rimburch>. Bij vragen kan contact worden opgenomen met Paul Geurts, de omgevingsmanager van waterschap Limburg, per e-mail P.Geurts@waterschaplimburg.nl of via tel. 06 46184539.

Opening en welkom

Alle aanwezigen worden welkom geheten door het Waterschap Limburg, het adviesbureau WSP, de gemeente Kerkrade en gemeente Landgraaf. Het programma van de avond bestaat uit een plenaire aftrap door Arnold Jansen, dagelijks bestuurder van het waterschap, gevolgd door een korte toelichting op het project door projectleider Alwin Teeuwen. Vervolgens gaan de aanwezigen uiteen in 5 tafels, waar zij hun vragen en ideeën ten aanzien van de herinrichting kunnen delen. Bij elke tafel is één persoon van ofwel het Waterschap Limburg ofwel WSP aanwezig die de sessie begeleidt en aantekeningen maakt. Tot slot volgt plenair een korte terugkoppeling van besproken onderwerpen en een doorkijk op de vervolgacties.

Aanpak herinrichting Worm

Arnold Jansen geeft een toelichting op de programma Water in Balans waarmee het waterschap zorgt dat voldaan wordt aan de provinciale beschermingsnormen voor wateroverlast (aanleiding project 'Wateroverlast Rimburgerweg') en een toelichting op het natuurlijker inrichten van beeksystemen om de waterkwaliteit en de omstandigheden voor plant en dier te verbeteren en zo te voldoen aan de Kader Richtlijn Water (aanleiding project Verkenning herinrichting Worm). Alwin Teeuwen gaat vervolgens verder in op de situatie van de Worm, die in de jaren '70 vanaf het NATO-depot tot Rimburch is gekanaliseerd. Het ontbreekt aan variatie in het beekprofiel en natuurlijke begroeiing waardoor de natuurwaarde van de beek niet voldoet aan de doelstellingen vanuit de KRW. Het waterschap wil verkennen welke mogelijkheden er zijn dit te verbeteren. Omdat het hart van de Worm de grens vormt tussen Nederland en Duitsland worden in samenwerking met de Duitse partners ook de mogelijkheden aan Duitse zijde onderzocht. Daarbij wil het waterschap gebruik maken en rekeninghouden met de kennis, gebiedservaring en wensen vanuit de omgeving. Deze

bijeenkomst heeft dan ook als doel om direct bij de start van deze verkenning met omwonenden in gesprek te gaan en kennis en ideeën uit de buurt op te halen zonder dat er vanuit het waterschap al een oplossingsrichtingen of maatregelen uitgewerkt zijn.

Reacties deelnemers

Aanwezigen verdelen zich over vijf verschillende tafels, waarna zij hun reactie geven en/of vragen konden stellen naar aanleiding van de presentaties. Hierna is een beknopte samenvatting gegeven van deze reacties, geclusterd per onderwerp:

- Bij alle tafels worden ideeën en wensen om **wateroverlast te voorkomen** aangedragen. Tijdens de hevige neerslag van juli vorig jaar heeft zich een uitzonderlijke overstroming van de Worm voorgedaan en is ook overlast opgetreden door afstromend hemelwater vanaf de dalhellingen (zoals ook bij de Rimburgerweg tot veel wateroverlast heeft geleid). Enkele gebieden waar deze wateroverlast specifiek benoemd is zijn: de Broekhuizenstraat, de Kapelweien, de Hoolgrub, de Finkenrather Strasse, de Palenbergerweg (inclusief zorgen over kweldruk) en de Scherpenseelermolenweg. Ook benedenstrooms in Duitsland is veel wateroverlast opgetreden afgelopen zomer, onder andere in Zweibruggen en Geilenkirchen. Er zijn ideeën om meer meandering en meer waterberging in de beekloop te creëren, zodat **water meer de ruimte** krijgt om opgevangen te worden.
- Tegelijkertijd zijn er zorgen dat meandering niet moet leiden tot **meer opstuwing** en juist hoger risico op wateroverlast.
- Ook zijn er al **specifieke meanderingswensen**: op bepaalde plekken voorkeur voor juist wel of juist geen meandering of het inrichten van **nevengoulen en/of poelen**.
- Er zijn ideeën om **elektriciteit uit waterkracht** in de Worm op te wekken door middel van een dam en een hydroturbine in de beekloop. Eventueel in combinatie met een nevengeul voor vismigratie en het vergroten van de waterafvoercapaciteit.
- Ook wordt de wens geuit om een **wandel-/fietsrondje** te creëren, door bijvoorbeeld het aanleggen van een brug over de Worm in het verlengde van de Rimburgerweg. Daarbij wordt tevens aandacht gevraagd voor achterstallig onderhoud van bestaande wegen en paden.
- Wens om de **drugshandel en -gebruik aan te pakken**. Zeker bij veranderende grenzen door meandering is er het risico op 'niemandslaan' waar niet gehandhaafd wordt.
- Wens om vooral **aan Duitse zijde ruimte te zoeken voor maatregelen** en bestaande grondposities te respecteren.
- Geadviseerd wordt ook eens verder benedenstroomse **bij Geilenkirchen een kijkje te nemen**. In 2018 is het gebied rond kasteel Trips al meer natuurlijker heringericht.
- **Overlast door bevers** wordt benoemd en de wens om schade door vraat te voorkomen. Hetzelfde geldt voor overlast door de Japanse duizendknoop, reuze springbalsemier, grote berenklauw en andere **invasieve soorten**.
- Vragen met betrekking tot **vis en visserij**: zoals het onderzoeken van de mogelijkheden voor een vispassage, of waarom er in het Duitse deel wel gevestigd mag worden, maar in het Nederlandse deel niet.
- De wens om rekening te houden met **grondvervuiling** in het gebied: mijnsteen, zorg over Chroom-6 nabij NATO-depot; puinstort nabij oude loop Worm.
- Zorgen en vragen over het **toekomstige beheer en onderhoud**, om juist ook voor de langere termijn dit goed te borgen.
- Bij werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met **archeologische vondsten**: zowel afkomstig uit de Tweede Wereldoorlog, maar ook uit de Romeinse tijd (Archeologisch monument Via Belgica).

- Aandacht voor **ontploffbare oorlogsresten**; zo is er recent nog door een magneetvisser een fosforgranaat uit de Worm gehaald.
- Wens om contact te houden met de **belangenvereniging Rimborg (dorpsraad)** gedurende het planproces. Zij beschikken mogelijk over oude foto's van de Worm en denken graag mee over de gewenste locatie voor een brug voor een mogelijk wandelrondje.
- In het verleden zijn er diverse ideeën geweest voor de **aanleg van een bufferdam** voor waterberging. Destijds waren er onder andere zorgen of de bodem de toename van druk op de ondergrond zou kunnen dragen.

Planning en vervolg

Deze bewonersbijeenkomst geeft input voor de brede inventarisatie van de huidige situatie en de omgeving. Vervolgens gaan we aan de slag met het opstellen van drie verschillende varianten voor de herinrichting van de Worm. Deze worden in een volgende bewonersbijeenkomst (voorzien derde kwartaal 2022) besproken en toegelicht. Eventuele aandachtspunten, knelpunten en kansen verwerken we om vervolgens de varianten te beoordelen en tot een voorkeursvariant te komen. In de laatste fase van het project wordt het voorkeursvariant verder uitgewerkt tot een schetsontwerp. In deze fase wordt echt duidelijk hoe de Worm eruit kan komen te zien. Voordat we het schetsontwerp definitief vaststellen koppelen we dit terug in een laatste bewonersbijeenkomst. In deze fase is er nog steeds ruimte voor opmerkingen en aanpassingen aan het ontwerp. Dan zullen ook de nadere vervolgstappen van het project en de procedures worden toegelicht.

Afronding en afsluiting

Alle aanwezigen worden bedankt voor hun aanwezigheid en ideeën. Alle inbreng wordt meegenomen in de verkenning. Informatie over het project is verder terug te lezen op het platform Met elkaar, op <https://metelkaar.waterschaplimburg.nl/projecten/herinrichting+worm+rimburg>